

**Vergi mükellefi olmayan tarla, bahçe, arsa ve arazi sahiplerinden
bedelsiz olarak alınan tarımsal atıkların belge düzeni hk.**

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	26468226- 105[özg-5-vuk]- 30070
Tarih	02.06.2021

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Trabzon Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Grup Müdürlüğü

Sayı : 26468226-105[özg-5-vuk]-30070

02.06.2021

Konu : Bedelsiz olarak alınan tarımsal ve ormansal atıkların belge düzeni hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden; firmanızın yenilenebilir enerji alanında faaliyet gösteren biokütle santrallerine; kavaklıklarda, tarlalarda ve bahçelerde arsa ve arazilerde oluşan tarımsal atıkları (ağaç kökü, dal, gövde vb.) tedarik ettiği, bahse konu bu atık malzemelerin, vergi mükellefi olmayan, tarla, bahçe, arsa ve arazi sahiplerinden sökme, çıkartma ve toplama işlemleri firmanız tarafından yapılarak hiçbir bedel ödenmeden temin edildiği, sökme, çıkartma ve toplama esnasında bu hammaddeler için yapılan işçilik, nakliye ve diğer maliyetlerin firmanıza ait olduğu, bedelsiz olarak almış olduğunuz bu hammaddelerin alımında herhangi bir resmi evrak, gider pusulası, müstahsil makbuzu vb. evrak düzenlenip düzenlenmeyeceği, söz konusu toplanan bu atık maddelerin satışında, fiyat girişi olmadığından envanter kayıtları konusunda sorun teşkil edip etmeyeceği, ayrıca hammaddeyi satarken satış faturasında KDV hesaplanıp hesaplanmayacağı, hesaplanacaksa KDV oranının yüzde kaç olacağı hususlarında Başkanlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmaktadır.

I- VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 171 inci maddesinde, "*Mükellefler bu kanuna göre tutacakları defterleri vergi uygulaması bakımından aşağıdaki maksatları sağlayacak şekilde tutarlar:*

1. *Mükellefin vergi ile ilgili servet, sermaye ve hesap durumunu tesbit etmek;*
2. *Vergi ile ilgili faaliyet ve hesap neticelerini tesbit etmek;*
3. *Vergi ile ilgili muameleleri belli etmek;*
4. *Mükellefin vergi karşısındaki durumunu hesap üzerinden kontrol etmek ve incelemek;*
5. *Mükellefin hesap ve kayıtlarının yardımıyla üçüncü şahısların vergi karşısındaki durumlarını (emanet mahiyetindeki değerler dahil) kontrol etmek ve incelemek."*

- 262 nci maddesinde, "*Maliyet bedeli, iktisadi bir kıymetin iktisap edilmesi veyahut değerinin artırılması münasebetiyle yapılan ödemelerle bunlara müteferri bilumum giderlerin toplamını ifade eder."*

- 274 üncü maddesinde, "*Emtia, maliyet bedeliyle değerlendirir. ..."*

- 275 inci maddesinde; "*İmal edilen emtianın (Tam ve yarı mamul mallar) maliyet bedeli aşağıda yazılı unsurları ihtiva eder:*

1. *Mamulün vücuda getirilmesinde sarf olunan iptidai ve ham maddelerin bedeli;*
2. *Mamule isabet eden işçilik;*

3. Genel imal giderlerinden mamule düşen hisse;

4. Genel idare giderlerinden mamule düşen hisse; (Bu hissenin mamulün maliyetine katılması ihtiyaridir.)

5. Ambalajlı olarak piyasaya arz edilmesi zaruri olan mamullerde ambalaj malzemesinin bedeli.

Mükellefler, imal ettikleri emtianın maliyet bedellerini yukarıdaki unsurları ihtiva etmek şartıyla diledikleri usulde tâyin edebilirler."

hükümlerine yer verilmiştir.

Bunun yanı sıra, mezkûr Kanunun 227 nci maddesinde, *"Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir."* hükmü yer almakta olup, Kanunun 229 ve müteakip maddelerinde ise belgelendirmeye ait hükümlere yer verilmiştir.

Buna göre;

1- Firmanız tarafından, vergi mükellefi olmayan, tarla, bahçe, arsa ve arazi sahiplerinden bedelsiz olarak firmanız işçileriyle toplanmak suretiyle temin edilen; kavaklıklarda, tarlalarda, bahçelerde, arsa ve arazilerde oluşan tarımsal atıkların (ağaç kökü, dal, gövde vb.) yukarıda yer alan hükümler çerçevesinde, emtia olarak, maliyet bedeli (işçilik, nakliye ve emtianın iktisabına ilişkin diğer maliyetler dahil) üzerinden kayıtlara alınması gerekmekte olup, maliyet bedelinin tespitinde, karşılığında bir bedel ödemediğiniz unsurların, maliyet bedelinin içerisine dahil edilmesinin mümkün olmadığı tabiidir.

2- Vergi mükellefi olmayan tarla, bahçe, arsa ve arazi sahiplerinden firmanız işçileriyle toplanmak suretiyle temin edilen söz konusu bedelsiz alımlara ilişkin olarak, satılan (satın alınan) bir madde veya materyalden söz edilemeyeceğinden, herhangi bir belge düzenlenmesi gerekmemekte olup, söz konusu emtianın bir bedel karşılığında söz konusu kişilerden satın alınması halinde ise bu işlemin Vergi Usul Kanununun ilgili hükümleri çerçevesinde belgelendirilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, sevk irsaliyesi ticari mal hareketlerinin izlenmesi için düzenlenen bir belge olup, söz konusu emtianın firmanızca taşınması veya taşıtırılması/sevki esnasında sevk irsaliyesi düzenlemeniz gerektiği tabiidir.

II- KATMA DEĞER VERGİSİ YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME

3065 sayılı Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun (1/1) maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, KDV oranları, 3065 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak, maddede yer alan sınırlar dahilinde, 700 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişmeden önce Bakanlar Kurulu,

değişiklik sonrasında ise Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmektedir.

Bu kapsamda KDV oranları, 2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (BKK) eki (I) sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için %1, (II) sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için %8, sözü edilen listelerde yer almayan vergiye tabi işlemler içinse %18 olarak belirlenmiştir.

Buna göre, firmanızın vergi mükellefi olmayanlardan bedelsiz olarak temin ettiği tarımsal atıkların biokütle santrallerine teslimi, 3065 sayılı Kanunun (1/1) maddesine göre KDV'ye tabi bulunmaktadır. Söz konusu tarımsal atıklar 2007/13033 sayılı BKK eki (I) ve (II) sayılı listelerde yer almadığından bunların teslimlerinde genel oranda (% 18) KDV hesaplanması gerekmektedir.

III- KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde; kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı ve safi kurum kazancının tespitinde Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hüküm altına alınmıştır.

Diğer taraftan, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun;

- "Ticari Kazancın Tarifi" başlıklı 37 nci maddesinde, "*Her türlü ticari ve sınai faaliyetten doğan kazanç ticari kazançtır.*",

- "Bilanço Esasında Ticari Kazancın Tespiti" başlıklı 38 inci maddesinde ise, "*Bilanço esasına göre ticari kazanç, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet farktır.*

Bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce:

1. İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir;

2. İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave olunur.

Ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulur."

hükümlerine yer verilmiştir.

Buna göre, bedelsiz olarak sahip olunan hammaddelerin satışı nedeniyle elde edilen kazançların kurum kazancının tespitinde gelir olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Bilgi edilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026